

Π.Δ. 104/1979 (ΦΕΚ 23 Α')

Άρθρα 26-28

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Διαγωγή μαθητών

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 26

1. Η συμπεριφορά μαθητών, η καθ' οιονδήποτε τρόπον εκδηλουμένη εντός και εκτός του σχολείου δια πράξεων ή παραλείψεων, συνιστά την διαγωγήν αυτών.

2. Η διαγωγή περιλαμβάνεται μεταξύ των στοιχείων της σχολικής καταστάσεως των καθ' έκαστον σχολικόν έτος εις το Γυμνάσιον ή Λύκειον φοιτώντων μαθητών και ελέγχεται, χαρακτηρίζεται και καταχωρίζεται εις τα οικεία βιβλία κατά τας διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

3. Η προσήκουσα διαγωγή των μαθητών, νοουμένη ως έμπρακτος συμμόρφωσις προς τους διέποντας την σχολική ζώην κανόνας και προς τας ηθικάς αρχάς του κοινωνικού περιβάλλοντος, εντός του οποίου διαβιούν, αποτελεί υποχρέωσιν αυτών, πάσα δε παρέκκλισις εκ ταύτης, εκδηλουμένη δι' υπαιτίου πράξεως ή παραλείψεως, αποτελεί αντικείμενον παιδαγωγικού ελέγχου και εν ανάγκη αντιμετωπίζεται δια σχολικών κυρώσεων κατά τας διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

4. Η διαγωγή εκάστου μαθητού χαρακτηρίζεται "κοσμιωτάτη", "κοσμία", επίμεπτη", αναλόγως των συνιστώντων αυτήν χαρακτηριστικών στοιχείων κατά τας κατωτέρω διακρίσεις:

α) "**κοσμιωτάτη**" χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητού τινός όταν ούτος τηρή απολύτως την κατά την έννοιαν της παρ.3 του παρόντος άρθρου προσήκουσαν διαγωγήν.

β) "**κοσμία**" χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητού τινός όταν ούτος τηρή μεν κατά κανόνα την κατά την έννοιαν της παρ.3 του παρόντος άρθρου προσήκουσαν διαγωγήν ουχί όμως άνευ παρεκκλίσεων.

γ) "**επίμεπτη**" χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητού τινός όταν ούτος παρεκκλίνη από την προσήκουσαν, κατά κανόνα την κατά την έννοιαν της παρ.3 του παρόντος άρθρου, διαγωγήν εις βαθμόν ανεπίτρεπτον, αλλ' η παρέκκλισις αύτη κρίνεται επιδεκτική παιδαγωγικής επανορθώσεως εντός του αυτού σχολικού περιβάλλοντος.

Όταν ο μαθητής παρεκκλίνη από την προσήκουσαν, κατά την έννοιαν της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, διαγωγήν εις βαθμόν ώστε η παρέκκλισις αύτη να δημιουργή παιδαγωγικόν πρόβλημα υπερβαίνον τας επανορθωτικάς δυνατότητας του εις ο φοιτά σχολείου, ο μαθητής ούτος υποχρεούται εις αλλαγάν σχολικού περιβάλλοντος, ίνα εν τω πλαισίω νέων σχολικών συνθηκών τω παρασχεθή η ευχέρεια βελτιώσεως της διαγωγής του.

5. Ο ετήσιος χαρακτηρισμός της διαγωγής των μαθητών εκάστου Γυμνασίου ή Λυκείου ενεργείται κατά την λήξη του διδακτικού έτους δι' ειδικής πράξεως του συλλόγου των διδασκόντων αποφαινομένου κατά πλειοψηφίαν επί τη βάσει της εν γένει εν τε τω σχολείω και εκτός αυτού συμπεριφοράς τούτων και των τυχόν εις τα οικεία βιβλία κατακεχωρισμένων στοιχείων κυρώσεων ή ηθικών αμοιβών, προσηκόντων συνεκτιμωμένων κατά την κρίσιν του συλλόγου των διδασκόντων.

Προκειμένου περί χαρακτηρισμού της διαγωγής μαθητού τινός ως "κοσμίας" ή "επίμεπτης" η κατά τα ανωτέρω πράξις του συλλόγου των διδασκόντων δέον να είναι ητιολογημένη.

6. Δια της αυτής πράξεως χαρακτηρίζεται και η μέχρι της ημέρας του χαρακτηρισμού διαγωγή των κατά το άρθρο 24 ελλιπώς ή ανεπαρκώς φοιτησάντων.

7. (Όπως συμπληρώθηκε με την 5 Αρ.1 Π.Δ. 294/80)

Ο χαρακτηρισμός της διαγωγής μαθητών, ως καθαρώς παιδαγωγικού χαρακτήρος δεδομένον, αποτελεί στοιχείον "σχολικής χρήσεως" και αναγράφεται επί του τίτλου.

8. Ουδεμία τροποποίησις διαγωγής μαθητού υπό του συλλόγου των διδασκόντων χωρεί μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπον οριστικήν έξοδον τούτου εκ του σχολείου

232.1/29/Γ/3370/25.5.79 Δ/γή ΥΠ.Ε.Π.Θ.

8. Η διαγωγή των μαθητών που σύμφωνα με την 7 του Αρ.26 του Π.Δ. 104/79 αποτελεί στοιχείο σχολικής αποκλειστικά χρήσεως, δεν έχει την έννοια ότι δεν αναγράφεται στους τίτλους αλλά ότι δεν μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τον μαθητή στην εξωσχολική και γενικά την κοινωνική ζωή του.

Η 8 του ίδιου άρθρου για την μη τροποποίηση της διαγωγής μαθητών μετά την οριστική έξοδο τους από το σχολείο έχει την εφαρμογή της και στους μαθητές παρελθόντων ετών.

Γ2/1504/15.5.84 Δ/γή ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Σχετικά με τον ετήσιο χαρακτηρισμό της διαγωγής των μαθητών Γυμνασίων και Λυκείων Μ.Γ.Ε. σας πληροφορούμε ότι στη σχετική πράξη του Συλλόγου των διδασκόντων πρέπει να αναγράφονται με πληρότητα και σαφήνεια οι συγκεκριμένοι λόγοι εξαιτίας των οποίων ο Σύλλογος αποφαινεται για το χαρακτηρισμό της διαγωγής των μαθητών.

Και ως προς τον χαρακτηρισμό της διαγωγής ως "κοσμιωτάτη", είναι αρκετή η ομόφωνη γνώμη του συλλόγου των διδασκόντων η οποία εκφράζεται συνολικά για όλους αυτούς τους μαθητές.

Σε ότι αφορά το χαρακτηρισμό της διαγωγής ως "κοσμίας" ή "επίμεμπτης" απαιτείται πλήρως θεμελιωμένη αιτιολογία του Συλλόγου, ώστε η απόφαση να είναι αμάχητη σε κάθε περίπτωση (προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, κλπ)

Δεν επιτρέπεται να χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητών κοσμία" ή "επίμεμπτη" με την αιτιολογία "..... διότι κατά την διάρκεια της διδασκαλίας των μαθημάτων η συμπεριφορά του ήταν ανεπίτρεπτη...". Ο λόγος αυτός έτσι γενικά διατυπωμένος δεν αποτελεί ισχυρή αιτιολογία του χαρακτηρισμού της διαγωγής. Η απόφαση του συλλόγου των καθηγητών στην περίπτωση αυτή είναι ανατρέψιμη.

Γ2/5098/18.9.92 ΥΠΕΠΘ

Με αφορμή ερωτήματα που υποβάλλονται στην υπηρεσία μας σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

α)Επειδή κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας "η παράλειψη ουσιώδους τύπου επάγεται ακυρότητα της όλης διαδικασίας και της τελικής εκτελεστής πράξεως" και "η δράση της δημόσιας διοίκησης δεν είναι νόμιμη, όταν δεν τηρούνται οι τύποι οι επιβαλλόμενοι από τους νόμους στις διοικητικές ενέργειες" παρακαλούμε κατά την επιβολή σε μαθητές των κυρώσεων (ωριαίας απομακρύνσεως ή της αποβολής από τα μαθήματα) που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για μεν τα ΤΕΛ και τις ΤΕΣ από το άρθρο 31 του Π.Δ. 294/79 ,για δε τα Γυμνάσια και τους λοιπούς τύπους Λυκείων από τις διατάξεις της 2γ' του άρθρου 28 του Π.Δ. 104/79.

Σε διαφορετική περίπτωση οι καταχωριζόμενες απουσίες θεωρούνται μη νόμιμες και δεν πρέπει να προσμετρώνται στο σύνολο των απουσιών ενός μαθητή κατά τον ετήσιο χαρακτηρισμό της φοίτησης του.

β)Σχετικά με τον ετήσιο χαρακτηρισμό της διαγωγής των μαθητών των σχολείων της Δ.Ε., σας πληροφορούμε ότι η σχετική πράξη του Συλλόγου των διδασκόντων πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη (σχετική εγκύκλιος μας: 236.6 / 3/Γ2/1504/15.5.84)

Είδη κυρώσεων

Άρθρο 27

1. Δια πάσαν υπαίτιον παρέκκλισην εκ της προσηκούσης κατά την έννοιαν της 3 του Αρ. 26 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος διαγωγής και αναλόγως του βαθμού της παρεκκλίσεως ταύτης επιβάλλονται εις τους μαθητάς αι κάτωθι κυρώσεις:

α)παρατηρήσεις, β)επίπληξης, γ)ωριαία απομάκρυνσης εκ του διδασκομένου μαθήματος, δ)αποβολή εκ των μαθημάτων μέχρι 3 ημερών, ε)αποβολή εκ των μαθημάτων μέχρι 5 ημερών και στ) αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος.

Αρμοδιότητες επιβολής κυρώσεων

Άρθρο 28

1. Τας υπό του προηγουμένου άρθρου προβλεπομένας κυρώσεις δύναται να επιβάλλουν:

α) Έκαστος των διδασκόντων καθηγητών μόνον τας υπό στοιχ. α', β' και γ' κυρώσεις

β)Ο Διευθυντής του σχολείου τας υπό στοιχ. α', β', γ' και δ' κυρώσεις

γ)Συμβούλιον αποτελούμενον εκ του Διευθυντού του σχολείου, ως προέδρου και των διδασκόντων εις την τάξιν του μαθητού καθηγητών ως μελών τας υπό στοιχ. α', β', γ', δ' και ε' κυρώσεις.

δ) Την υπό στοιχ. στ' κύρωση δύναται να επιβάλει μόνον η ολομέλεια του συλλόγου των διδασκόντων του σχολείου.

2. α. Η παρατήρησις, σκοπούσα εις την προειδοποίησιν του μαθητού, ότι ετέρα αυτού παρέκκλισις δυνατών να επισύρη κύρωσιν βαρυτέραν, κρίνεται ως ελαφροτέρα των κυρώσεων μη καταχωριζομένη εις τα οικεία βιβλία του σχολείου.

β. Η επίπληξις καταχωρίζεται εις το βιβλίον επιβολής κυρώσεων του σχολείου, εφ' όσον κρίνει τούτο επιβεβλημένον το επιβάλλον ταύτην όργανον.

γ. Πάσαι αι λοιπαί κυρώσεις του αρ.27 του παρόντος επιβαλλόμεναι, καταχωρίζονται εις το βιβλίον επιβολής κυρώσεων του σχολείου, κατόπιν ενυπογράφου σημειώματος προς τον διευθυντήν του επιβαλόντος την κύρωσιν οργάνου, καταχωριζόμεναι επίσης εις το ατομικόν δελτίον του τιμωρηθέντος μαθητού.

3. Οι αποβαλλόμενοι μαθηταί δύναται να παραμείνουν εις το σχολείον κατά τας ώρας διδασκαλίας των μαθημάτων, απασχολούμενοι μερίμνη του Διευθυντού του σχολείου.

Γ2/4094/23.9.86 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Κανονισμός λειτουργίας Μαθητικών Κοινοτήτων

Άρθρο .5

5. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ

1. Για να κατοχυρωθεί η ουσιαστική και απρόσκοπτη λειτουργία του σχολείου προϋπόθεση αποτελεί η ανάπτυξη της συνεργασίας καθηγητών-μαθητών. Τα θέματα που δημιουργούνται από τη συμπεριφορά των μαθητών μέσα στο σχολείο δεν αποτελούν αντικείμενο προστριβής και αντιδικίας αλλά αντιμετωπίζονται με διάλογο, κατανόηση και καλή θέληση.

2. Σε περιπτώσεις που δημιουργείται πρόβλημα από τη συμπεριφορά μαθητή ή μαθήτριας στο σχολείο, ανεξάρτητα και πέρα από τη διαδικασία επιβολής ποινών, όπως ορίζεται από τη σχολική νομοθεσία, η γενική συνέλευση της μαθητικής κοινότητας, στην οποία ανήκει ο μαθητής ή η μαθήτρια, συνέρχεται έκτακτα με πρωτοβουλία του συμβουλίου της κοινότητας, συζητά το θέμα και εισηγείται τον τρόπο αντιμετώπισής του στο σύλλογο των καθηγητών που έχει και την ευθύνη της τελικής απόφασης.

3. Ο πρόεδρος της μαθητικής κοινότητας μεταφέρει στο σύλλογο των καθηγητών την άποψη της γενικής συνέλευσης της κοινότητας.

4. **Ο πρόεδρος της μαθητικής κοινότητας καθώς και το προεδρείο του μαθητικού συμβουλίου του σχολείου παραβρίσκονται στις αντίστοιχες συνεδριάσεις του συλλόγου των καθηγητών με δικαίωμα λόγου.**

5. **Μαθητής, παραπεμπόμενος για παράπτωμα στο σύλλογο των καθηγητών, έχει το δικαίωμα της απολογίας.**

6. **Σε κάθε περίπτωση που συζητούνται στο σύλλογο των καθηγητών πειθαρχικά θέματα παραβρίσκονται στις σχετικές συνεδριάσεις με δικαίωμα λόγου και οι εκπρόσωποι των μαθητών που αναφέρονται στην παράγραφο 4 αυτού του άρθρου.**

E3/873/31/31.12.84 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Διευκρινίζουμε ότι στις συνεδριάσεις του συλλόγου των καθηγητών όταν συζητούνται πειθαρχικά θέματα μαθητών, οι εκπρόσωποι των μαθητών παρευρίσκονται με δικαίωμα μόνο λόγου και αποχωρούν κατά την ώρα της διάσκεψης και ψηφοφορίας.

Γ2/5098/18.9.92 Εγκύκλιος ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Με αφορμή ερωτήματα που υποβάλλονται στην υπηρεσία μας σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

α) Επειδή κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας " η παράλειψη ουσιώδους τύπου επέγεται ακυρότητα της όλης διαδικασίας και της τελικής εκτελεστής πράξεως " και " η δράση της δημόσιας διοίκησης δεν είναι νόμιμη, όταν δεν τηρούνται οι τύποι οι επιβαλλόμενοι από τους νόμους στις διοικητικές ενέργειες ", παρακαλούμε κατά την επιβολή σε μαθητές των κυρώσεων (ωριαίας απομακρύνσεως ή της αποβολής από τα μαθήματα) που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, να τηρείται η διαδικασία που

προβλέπεται για μεν τα ΤΕΛ και τις ΤΕΣ από το άρθρο 31 του Π.Δ. 294/79 ,για δε τα Γυμνάσια και τους λοιπούς τύπους Λυκείων από τις διατάξεις της 2γ' του άρθρου 28 του Π.Δ. 104/79.

Σε διαφορετική περίπτωση οι καταχωριζόμενες απουσίες θεωρούνται μη νόμιμες και δεν πρέπει να προσμετρώνται στο σύνολο των απουσιών ενός μαθητή κατά τον ετήσιο χαρακτηρισμό της φοίτησης του.

β)Σχετικά με τον ετήσιο χαρακτηρισμό της διαγωγής των μαθητών των σχολείων της Δ.Ε., σας πληροφορούμε ότι η σχετική πράξη του Συλλόγου των διδασκόντων πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη (σχετική εγκύκλιος μας: 236.6/ 3/ Γ2/ 1504/15.5.84)

Γ2/3632/2.9.94 Εγκύκλιος ΥΠ.Ε.Π.Θ.

.....επισυνάπτουμε την απάντηση της Νομικής Υπηρεσίας του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και παρακαλούμε για την εφαρμογή της.

2485/1.9.1994 Ν.Σ.Κ. (Γραφ. Νομ. Συμβούλου ΥΠ.Ε.Π.Θ.)

I. Γίνεται πάγια δεκτό από τη νομολογία του Σ.τ.Ε., απορρέει άλλωστε και από της γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ότι συνεπεία του υπάρχοντος μεταξύ των διοικητικών οργάνων ιεραρχικού δεσμού κάθε ένα από αυτά, αφενός ασκεί ιεραρχικό έλεγχο επί των υφισταμένων αυτού οργάνων, αφ' ετέρου δε υπόκειται εις έλεγχο εκ μέρους των προϊσταμένων του.

Ο επί των πράξεων ιεραρχικός έλεγχος απορρέει ευθέως από τις γενικές αρχές, χωρίς να υφίσταται ανάγκη νόμου που να θεσπίσει αυτόν, ασκείται δε επί των οργάνων που κατέχουν εις την ιεραρχία της διοικήσεως, βαθμίδα ανώτερη από εκείνη, την οποία, τα όργανα των οποίων οι πράξεις ελέγχονται.

II. Ο αρχικός έλεγχος νομιμότητας επί των πράξεων των διοικητικών οργάνων αποβλέπει στην εξακρίβωση της ορθής ερμηνείας και εφαρμογής του νόμου και δύναται να απολήξει σε ακύρωση της πράξεως του υφισταμένου.

III. Ενόψει λοιπόν των γενομένων τούτων δεκτών παρέπεται ότι την απόφαση του Σ.τ.Δ. καθηγητών του 2^{ου} Λυκείου Ν.Σμύρνης με την οποία επιβλήθηκε ομαδική αποβολή στους μαθητές της Γ' τάξης δύναται να ελέγξουν ως προς τη νομιμότητα αυτής τα ιεραρχικά προϊστάμενα όργανα, ήτοι κατά σειρά ο προϊστάμενος του οικείου γραφείου Μ.Ε., και εν αρνήσει αυτού ο Διευθυντής της οικείας Δ/σεως και εν αρνήσει και τούτου ο Δ/ντής Εκπαιδεύσεως του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και τελικά το ΥΠ.Ε.Π.Θ..

Κατά την άσκηση δε αυτού του ελέγχου της νομιμότητας και δεδομένου ότι κρίνεται παράνομος η πράξη αυτή, πρέπει να ακυρωθεί από τον ασκούντα τον ιεραρχικό αυτό έλεγχο όργανο.

Γ2/6563/21.11.96 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Δεν υπάρχει διάταξη που να επιτρέπει ομαδική αποβολή μαθητών από τα μαθήματα τους, ούτε αποβολή εκ περιτροπής. Κάτι τέτοιο θα ήταν αντιπαιδαγωγικό και όχι σύμφωνο με το πνεύμα και τους στόχους της εκπαίδευσης.

Άλλωστε δεν είναι δυνατόν να επιβάλλεται κύρωση σε μαθητές που δεν διαπιστώθηκε η προσωπική τους ευθύνη και η παρέκκλιση τους από την «προσήκουσα διαγωγή», όπως αυτή περιγράφεται στο Π.Δ. 104/79.

Π.Δ.104/79 Αρ.16

4. Περί των κατά το παρόν άρθρον μετεγγραφών την αποφασιστικήν αρμοδιότητα έχει ο προϊστάμενος της οικείας εκπαιδευτικής περιφέρειας Γενικός Επιθεωρητής , εξαιρέσει των ενεργουμένων προς υλοποίησιν των κυρώσεων αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος, δια τας οποίας πλην της επιλογής του εις ο η μετεγγραφή σχολείου η αρμοδιότης είναι μόνον εκτελεστική.

Ε3/705/1985 Δ/γή ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας , αναφορικά με το θέμα, σας γνωρίζουμε ότι η ποινή της αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος, άρθρο 30 και 31 του Π.Δ. 294/79 ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και μετά τη λήξη δηλαδή το επόμενο σχολικό έτος ο μαθητής μπορεί να επανέλθει στο πρώτο σχολείο που φοιτούσε.